

OLJUPRÍSIR

EINA HERFERÐ

Stjórin í Magn undrast á, at Kappingareftirlitið leggur so nógv fyri at finna tøl, ið skulu prógva, at oljuprísirnir í Føroyum eru órímiligir

Mortan Østerø

Eftir at Kappingareftirlitið legði fram sína frágreiðing í juni mánaði, vóru formenninir í føroysku oljufeløgnum skjótir at svara aftur í fjølmiðlunum. Sambært teimum bera príssamanberingarnar í kanningini ikki til, og vísa tískil ikki eina rættvísa mynd. Tá ið Kappingareftirlitið síðani legði fram fleiri príssamanberingar afturat frágreiðingini, minnir tað um eina herferð, heldur Hendrik Egholm, stjórin í Magn.

- Vit hava víst á, at greiningarháttalagið í kanningini er út av lagi vánaligt. Bæði brutto og netto tøl verða samanborin, samstundis sum mátin teir greina tølini ikki er rættur. Harafturat veit eg als ikki, hvørt teir hava tikið neyðugu kanningarfyriverðini við. Oljuprísurin í einum landi kann ikki samanberast tvørturum landamørk, uttan

at onnur samfelagslig fyrilit verða tikin við. Fakfelagskrøv, livistøði, lønarlag og so framvegis mugu vigast upp móti hvørjum øðrum, áðrenn man veruliga kann gera samanberingar, sigur Hendrik Egholm.

- Hesi fyriverðini hevur høvuðskeldan hjá Kappingareftirlitinum eisini víst á í frágreiðingini, men nú farið verður út í fjølmiðlarnar at greiða frá prísmuninum, hoyrist ikki nógv til fyriverðini. Vit gjørdu eisini vart við tað sama í hoyringarsvarinum, men tað tykist ikki sum, at hoyringarsvarini hava verið tikin til eftirtektar. Tað haldi eg vera harmiligt, sigur stjórin í Magn.

Herferð

Hendrik Egholm sigur seg virða Kappingareftirlitið, og metir tað vera ein neyðugan stovn at hava í samfelagnum, men samstundis heldur hann ikki, at Kappingareftirlitið er

farið virðiliga fram í seinastuni.

- Tá ið Kappingareftirlitið bráðliga leggur fram nýggjar samanberingar – hesiferð við Ytru Hebridur og Isle of Man – tykist tað sum um tey kanska ikki hava rætt, men ynskja at hava rætt. Er tað objektivur framferðarháttur ella góður fyrisitingarsiður? Eg vænti tað vera eindømi í Føroyum, at ein óheftur stovnur so áhaldandi fer út í fjølmiðlarnar. Kappingareftirlitið er allarhelst lopið framav – serliga, tá ið hugsað verður um, at høvuðskeldan ávarar um samanberingar, og nógv av tí, í frágreiðingini kann afturvísast. Tí minnir tað um eitt slag av eini herferð, sigur stjórin í Magn, sum eisini heldur tað vera keðiligt hjá fólki, sum starvast í vinnuni.

- Tað eru fleiri 100 fólk, sum arbeiða í vinnuni, ið eisini ávirkast av páhaldunum, og skulu bráðliga verja sítt yrki hvørja ferð

tey hitta vinum, kenningum og familju. Tað kann man ikki bjóða teimum, sigur Hendrik Egholm.

Ynskja at vinna pening

Seinastu 10 árin hevur Magn goldið íslenska eiganum um 57 milliónir krónur í vinningsbýti, og í fjør var vinningsbýti slakar níggju milliónir krónur.

- Vit vilja tjena pengar, og tað er ikki nakað vit dylja fyri. Nýggju eigararnir hava sett nógv harðari krøv um effektivisering, og seinastu árin hava vit megnað at økja um søluna til útlandi, umframt, at raksturin er vorðin betri. At eigarin síðani fær okkurt afturfyri at átaka sær váða, haldi eg vera fínt, men tað er altso talan um raksturin, sum lønar seg, heldur enn, at brúkarin í Føroyum rindar órímiligan prís fyri oljuna, sigur Hendrik Egholm.

Kenna ikki avkastioð enn

Fakfeløgini eiga í Lív, sum fær ágóðan av vinningsbýtinum hjá Effo, men tey hava ikki fingið partabrøvini enn, og kenna tískil ikki til møguligt avlop

Mortan Østerø

Síðsta ár býtti Effo 86,7 milliónir krónur út til sínar fimm eigarar. Millum teir fimm eigararnar í Effo, er tryggingarfelagið, Lív. P/F Fakfelag, ið fevnir um 17 fakfeløg, hevur ognarpart í Lív, og fær sostatt ágóða av vinningsbýtinum hjá Effo. Partabrøvini eru tó ikki handað teimum enn, og tískil kann Pætur Niclasen, talsmaður vegna P/F Fakfelag, ikki siga stórvegis um viðurskiptini og vinningsbýti.

- Vit hava ikki tikið vinningsbýtið upp á nøkrum fundum, og vit kenna heldur ikki tøl fyri møguligt avkast fyrr enn fyrsta september, tá ið vit endaliga gerast eigarar. Tá koma vit heldur ikki at síggja neyvt útgreinað tøl fyri hvaðani, og hvussu avlopið er vunnið, men bert sjálva upphæddina. Tí er

ógvuliga trupult, at úttala seg um tað yvirhøvur, sigur hann.

Etiskar leiðreglur

Tryggingarfelagið Lív arbeiðir tó eftir etiskum leiðreglum, ið merkir, at felagið ikki kann gera iløgur í hvat sum helst virksemini, og fáa vinning. Felagið skal sostatt verða víst í, at ein møgulig iløga hvørki óbeinleiðis ella beinleiðis stuðlar brotum á mannarættindi, sum eitt nú barnaarbeiði.

- Skuldu ivamál verið kring iløgurnar hjá Lív, so heita vit sjálvandi á leiðsluna um at fáa nærri útgreiningar. Eru onkrar av iløgnum problematiskar, høvdu vit gjørt okkara til at tryggja okkum ímóti teimum. Kartellíknandi prísir hevur man sjálvandi ikki loyvi til, men vit hava ikki nakað innlit í, um støðan er soleiðis. Tí kann eg ikki fyri-

halda meg til tað ítøkiliga málið, fyrr enn eg kenni til tølini, sigur Pætur Niclasen, talsmaður fyri P/F Fakfelag, sum eigur í Lív.

1. september yvirtaka fakfeløgini partabrøvini í LÍV

Terje Sigurðsson ikki siga stórvegis um.

- Vit fyrihalda okkum ikki til vinningsbýti, tí vit hava ikki gjørt neyvar greiningar av tí, men – uttan at siga ov nógv – kundi tað verið ein av ábendingunum um, at oljufeløgini hava tað gott, sigur hann.

Júst at oljufeløgnum gongst serliga væl í Føroyum, samanborið við aðrastaðni, er tó ein av niðurstøðunum í frágreiðingini hjá Kappingareftirlitinum.

- Teir hava velduga finan vinning í Føroyum, og er vinningurin øktur munandi síðani 2007-08. Orsøkin til, at tað er so, kann vera føroyska duopoli. Feløgini virka meira ella minni sum eitt, og samstarva um atgongd til goymslurnar somuleiðis sum söluvørn er identisk. Tað kann føra við sær, at brúkarin gerst við skerdan lut, og endaliga gongur út yvir vælferðina í samfelagnum. Grundútreiðslurnar hjá føroysku familjunum eru í vanda fyri at gerast órímiligar, sigur Terje Sigurðsson.